

Tisztelt Képviselő-testület!

A közterületi várakozóhelyek üzemeltetése Újbuda önkormányzata által létrehozott gazdasági társaság keretében

A gépjárművek közterületi várakozásának díjfizetés ellenében igénybe vehető szolgáltatásával kapcsolatos szerteágazó tevékenységek összehangolása, az átláthatóság erősítése, valamint a közszolgáltatás minőségi szintjének folyamatos emelése és biztosítása érdekében – szakítva az eddigi gyakorlattal – javaslom, hogy Újbuda Önkormányzata a közterületi várakozási helyekkel való rendelkezési, hasznosítási, és üzemeltetési jog- és tevékenységi körét, saját tulajdonú gazdasági társaságban valósítsa meg.

1. Jelenlegi tevékenység jellemzése

A fennálló parkolásüzemeltetés tagolt, indokolatlanul sokszereplős. A parkolás üzemeltetését a közbeszerzési eljárásban nyertes vállalkozó több alvállalkozó bevonásával teljesíti, amely kiterjed az ügyviteli rendszer működtetésére, az automaták felügyeletére és a folyamatos fogyóeszközökkel történő feltöltésére, a parkolás ellenértéke megfizetésének ellenőrzésére. A pénzfeldolgozás és pénzszállítás folyamata adminisztrációigényes, 3 vállalkozás és egy hitelintézet napi együttműködését feltételezi.

2. A közterületi várakozóhelyekkel történő gazdálkodás célja

A közterületi várakozási helyekkel való gazdálkodás komplex, több célfüggvényt teljesíteni kívánó feladat. A költséghatékony üzemeltetéssel egyidejűleg forgalomcsillapítási, klímavédelmi, valamint közterület-mentesítési célokat egyidejűleg kell figyelembe vennie. A parkolásszabályozás alapvetően forgalomtechnikai beavatkozás, amelynek elsődleges célja a parkolás területén a kereslet-kínálat egyensúlyának megteremtése, továbbá a forgalom csillapítása, az esetleges közterületi funkcióváltás igényének (gyalogos, kerékpáros, illetve zöldterületek) elősegítése a kereslet csökkentésével. Alapvetően nem nyereségorientált, hanem döntően közszolgáltatási tevékenység, ugyanakkor a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény előírja, hogy a bevétel a ráfordítási és a működési költségeket fedezze.

A jelen Koncepció éppen a közszolgáltatási jellegből következően a tevékenység közösségi tulajdonon keresztül történő ellátását célozza.

A parkolási tevékenység bevételei az utóbbi években 200-250 mFt-tal meghaladták a kiadásokat. A szabadon felhasználható forrásokat az önkormányzat meghatározott területeken használja fel, amelyben az utak felújításán, karbantartásán túl, helyet kell kapnia a környezetvédelmi területnek is. Cél, hogy a saját üzemeltetésben működtetett parkolásüzemeltetés tartósan pozitív, a jelenlegi szintet meghaladó pénzforgalmi eredményt mutasson. Rövid távon az egyenleget az automaták NAV felé történő kommunikációs követelményei, előírásai (Automata Felügyeleti Egység - AFE biztosítása a parkolóórákban) befolyásolhatják. Jelenleg nem ismert ugyanis, hogy milyen egységet milyen fizetési feltételekkel, milyen határnappal kell az automatákba beépíteni, ezért az sem, hogy a különböző

automatátípusok tekintetében ez milyen többletráfordítással jár. Fel kell készülni arra, hogy a NAV felé történő bekötés esetén annak felügyeleti fenntartási költségei számottevően csökkenthetik a parkolóhelyek jelenlegi fedezettermelő képességét, akár a díjak felülvizsgálatát is kikényszeríthetik. (Regisztrációs kötelezettségének Újbuda Önkormányzata eleget tett.)

3. A szerződéses viszonyok

Újbuda Önkormányzata a parkolási rendszerüzemeltetési feladatokat jelenleg közreműködő partnerek igénybevételével saját maga látja el. Az informatikai rendszer üzemeltetéséhez és a parkolásellenőrzéshez kapcsolódó feladatokat a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott SIS Parking Kft. látja el. A pénzszámlást a Józsefváros Gazdálkodási Központ, a pénzszállítást a Criterion Zrt. végzi. Az automaták működőképessége tekintetében a Nort Kft. által szállított berendezésekre még érvényes jótállás, míg a 2001-ben üzembe helyezett Siemens parkolóórákra a szállító alkatrészellátás tekintetében áll rendelkezésre, karbantartásuk az üzemeltető feladata. A mobilfizetés tekintetében, a mobil operátorokon kívül, amelyet az autósok fizetnek, a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. szolgáltatásaiért kell az önkormányzatoknak a várakozási díjból rendszerhasználati díjat fizetniük. A fővárosi utakra vonatkozóan havi elszámolást kell teljesíteni a Fővárosi Önkormányzat részére. A szerződéseket jelenleg a Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Igazgatósága gondozza. Ennek keretében a szerződő felektől kapott kimutatásokat és elszámolásokat ellenőrzi, jóváhagyja. Az ügyfélszolgálati feladatokat Újbuda Közterület-felügyelete látja el.

3.1. A parkolásüzemeltetési szerződések határnapja, érvényessége

A közbeszerzési eljárásban nyertes SIS Parking Kft. a kerületi utakat 2020. december 31. napjáig, a fővárosi utakat 2020. február végéig üzemelteti (4303 kerületi és 1356 fővárosi parkolóhely). Az utóbbiak 2020. június 30. napjáig történő üzemeltetésére közbeszerzési eljárás van folyamatban. Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság tehát két szakaszban, a kerület összes közterületi várakozóhelyét 2021. január 1-től üzemelteti oly módon, hogy 2020. július 1. napjától már ellátja a fővárosi utak parkolásüzemeltetését. A Kft. ezt megelőzően felállítja szervezetét, beszerzi az ügyviteli rendszert támogató szoftvert, elvégezteti annak parkolóautomatákhoz történő illesztését, gondoskodik a parkolás ellenőrzésének személyi állományáról, és a fizetési kötelezettség elmulasztása esetén a hátralékkezelésről.

4. Várakozási övezetek, zónásítás

A közúti közlekedésről szóló tv. alapján 70%-ot meghaladó telítettség esetén lehet várakozási övezeteket kialakítani a fővárosi rendeletben meghatározott kereteken, határvonalakon belül. A telítettség vizsgálata során figyelemmel kell lenni az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII.21.) számú KM rendeletben foglaltakra is: a telítettség legalább 20%-a két óránál rövidebb idejű parkolási igénnyel lép fel. Kerületi kezdeményezésre a Galvani utca-Andor utca-Egér útig terjedő területen, valamint Örmező, Infopark, Gellérthegy tekintetében a Fővárosi Közgyűlés által már jóváhagyott várakozási övezetek kerültek kijelölésre.

Az egyeztetéseket követően lehet 2021 tavaszán, az újonnan üzemeltetésbe vont közterületi parkolóhelyek kültéri munkálatait – festés, táblák elhelyezése – elvégezni, a

parkolóautomatákat beszerezni, és 1-2 hónapos türelmi időt követően, intenzív lakossági tájékoztatás mellett, 2021 folyamán bevezetni.

Az új várakozási övezetek kialakításával egyidejűleg szükséges felülvizsgálni a helyben lakók várakozási engedélye kiadásának rendszerét.

Indokolt lehet:

- több parkolási zónára osztani a kerületet, amely alapján az éves várakozási engedélyek és más kedvezmények, csak a lakóhely/székhely szerinti zónában érvényesek,
- egyes várakozási övezetekben a fizetési időszak felülvizsgálatát,
- mérlegelni az éves várakozási engedély összegének emelését, legalább az adminisztráció költségeihez igazodóan,
- az egy háztartásban élők második és további gépkocsijára adott éves várakozási engedély szabályainak átalakítását megvizsgálni,
- a méltányosság feltételeit újragondolni (pl. közszolgálatot ellátó személyek várakozási feltételei), a közterületen kívüli tárolási lehetőséggel (teremgarázs, beálló, stb.) rendelkezők részére nem célszerű közterületi várakozási engedély megadása, ugyanakkor a garázsok után az építményadó alól való mentesítést mérlegelni lehet.

Az éves engedélyek területi érvényessége és díjszabása, eljárásrendje, a méltányosság szabályainak átalakítása szükségessé tehetik az Újbuda közterületein a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról és a várakozás díjáról szóló 26/2010 (IX. 21.) számú önkormányzati rendelet módosítását.

5. Az Újbuda Parkolásüzemeltető Nonprofit Kft. közszolgáltatási tevékenységi köre

5.1. Parkolóautomaták üzemeltetése

Az automaták jelentik a díjfizetés központi hardver- és részben szoftver elemét. Fő tevékenységcsoportok:

- automaták komplex telepítése (betonalap, telepítés, távfelügyeleti szoftver)
- automaták rendszeres karbantartási tevékenysége,
- akkumulátor, érmeolvasó, papír cseréje.

A jótállási időn belül a szállítók (a fővárosi utakra automatákat szállító Nort Kft.) végzik a rendszeres karbantartást. Üzemeltetésük, nevezetesen: folyamatos ürítésük, töltésük és takarításuk a rendszerüzemeltető feladata. A Siemens automaták 2001-esek, ezért a fennálló szerződés az alkatrészellátásra szól – karbantartásukat, a szükséges anyagok cseréjét a jelenlegi rendszerüzemeltető végzi.

Az új várakozási övezetek tekintetében – a jogszabályi előírások betartása mellett – mérlegelésre kerülhet a parkolóórák legalább részleges „készpénzmentesítése”.

Megfontolásra érdemes, hogy az érmék begyűjtésén és beszállításán kívül – ez jelenleg is az üzemeltető feladata – a pénzzárolás funkcióit érdemes-e átvinni a JGK-tól. A szükséges

technikai feltételek és berendezések felmérése adhatnak megfelelő támpontot. A cél mindenestre ennek a mozzanatnak is a saját gazdasági társaságba történő beillesztése.

5.2. Parkolásellenőrzési tevékenység

Az ügyviteli nyilvántartás és az automaták működésének biztosítása mellett a parkolás ellenőrzése az üzemeltetés súlyponti tevékenysége. Ennek keretében:

- parkolási ellenőr technikai infrastruktúrájának biztosítása,
- parkolási ellenőr alapképzése, és folyamatos, jogszabályoknak megfelelő képzése,
- parkolási ellenőr technikai infrastruktúrájának napi ki- és bevételezése,
- pótdíjfizetési felszólítás kiállításához szükséges segédanyagok biztosítása (csekk, zacskó, hőpapír),
- egységes ruházat biztosítása.

A parkolásüzemeltetés pótdíjazási és hátralékkezelési feladatai a várakozási díj részleges vagy teljes meg nem fizetéséből keletkezhetnek.

Az információátadás egyszerűsítése érdekében a társaság végzi a hátralékkezeléssel kapcsolatos teendőket:

- a pótdíj kivetését – a parkolóőrök feladata,
- a pótdíj elengedését vagy mérséklését – Ügyfélszolgálati iroda,
- a fizetési felszólításokat,
- jogtanácsos bevonásával a fizetési meghagyás kibocsátását,
- gondoskodik a perbeli képviselőről és szükség esetén a végrehajtásról,
- szerződik a külföldi pótdíjbehajtások tekintetében az adott országban beszedésére jogosult szervezettel, vagy egy külföldi behajtásokra szakosodott, hálózattal rendelkező követeléskezelő céggel.

5.3. Az Ügyviteli rendszer

Az ügyviteli rendszer a parkolásüzemeltetés lelke, amely biztosítja a különböző eszközök, parkolási mozzanatok, integrált és összesíthető nyilvántartását. Jelenleg ezt közbeszerzésben elnyert szolgáltatási szerződés keretében a SIS Parking Kft. biztosítja. A saját parkolásüzemeltetés egyik szükséges feltétele az ügyviteli rendszer közbeszerzési eljárásban történő beszerzése, amely kezeli a kerületi és fővárosi utakat, valamint az újonnan parkolásba vont várakozási övezeteket, a zónásítás által keletkezett információs feladatokat.

Tekintettel arra, hogy a gazdasági társaságban összpontosul majd a várakozási díjővezetkekkel kapcsolatos szakértelem, célszerű, hogy az önkormányzati döntések keretein belül, a társaság folytassa le a berendezésekre, gépekre, szoftverekre vonatkozó közbeszerzési eljárásokat az ajánlattételi felhívás megfogalmazásától a szerződéskötésig.

5.4. Hátralékkezelés

A várakozó járművek vagy kijelölt várakozási helyen (szabályosan), vagy a KRESZ szabályainak nem megfelelő helyen állnak, ez utóbbit szabálysértési bírság kiszabásával szükséges kezelni (közterület-felügyelő, rendőr). A parkolásüzemeltetés feladata kizárólag a szabályosan várakozó és díjővezetben parkoló járművekkel kapcsolatos ügyintézésre vonatkozik.

6. Elszámolások rendszere

A bevételek tekintetében maradjon változatlan az a gyakorlat, hogy a mobilfizetéssel, pénzermével, vagy bankkártyával (új várakozási övezetek új automatái) történő fizetés esetén a parkolási díjak közvetlenül Újbuda Önkormányzatának megfelelő alszámláira érkezzenek. A hatékonysági szempontok azt követelik meg, hogy a pótdíjazással és fizetési felszólítással, fizetési meghagyással és végrehajtással kapcsolatos feladatokat a parkolásüzemeltetési társaság végezze – ez a technika csökkenti az adminisztrációt, és az információtovábbítási kötelezettségeket. Az önkormányzat és a nonprofit kft. között létrejövő jogviszonyban ezt az államháztartásra vonatkozó előírásoknak megfelelően kell szabályozni, betartva a bruttó elszámolás elvét, és lehetőség szerint érdekeltséget teremtve a társaság számára a pótdíjak hatékony beszedésére. A Nemzeti Mobilfizetési Zrt.-vel és a Fővárosi Önkormányzattal az üzemeltető társaság előkészítése alapján változatlanul a Polgármesteri Hivatal számol el. A parkolás üzemeltetését végző nonprofit társaság kiadásai fedezésére havi rendszerességgű üzemeltetési díjra jogosult, amely a kezdeti időszakban a jelenlegi árszinthez igazodhat. A közbeszerzési eljárásban történő eseti beszerzéseket – például az új várakozási övezetekben a parkolók felfestése, táblák elhelyezése, új automaták vásárlása stb. – az önkormányzat a tervezett költségvetés keretein belül, vagy annak megfelelő módosításával finanszírozza. Ennek feltétele a megfelelő szakértői költségbecslések rendelkezésre állása.

7. Városfejlesztés és klímavédelem: Smart City koncepció járművezetők segítése szabad parkolóhelyek táblával/applikációval

Nincs megbízható információ arról, hogy a gépkocsiforgalom mekkora hányadát jelentik a parkolóhelyeket kereső járművezetők. Bár a várakozási övezetek kialakítása önmagában is forgalomcsillapítási és klímavédelmi intézkedés, a közterületi szabad parkolóhelyek jól elhelyezett jelzése fontos előrelépés lehet. Javasolom annak megvizsgálását, hogy 2022-től a kerület legforgalmasabb körzeteiben, a teljesség igénye nélkül: Gellért tér, Újbuda Városcsopont, Móricz Zsigmond körtér, Kosztolányi tér, Bartók Béla út körüli/közei mellékutcaiban a szabad várakozási helyek, jól kialakított és karbantartott információtechnológiával, a vezetők számára látható módon, és/vagy más eszközzel, jelzésre kerüljenek.

A modernitás és a XXI. századi parkolási rendszer, a klímavédelmi szempontok figyelembevétele megjelenhet a parkolás szinte összes mozzanatában. Az automaták napelennel történő táplálása, esetleg azok közterületi kamerákkal történő felszerelése mérlegelhető, nyilvánvalóan árazási kérdés. A parkolásellenőrzés mobil, zöld járművekkel szintén hatékony és megfelelően „zöld” irány.

Az automaták – lehetőség szerinti – készpénzmentesítése a rendszer átláthatóságát is erősíti.

Középtávú célként fogalmazzuk meg, hogy Újbudán a főváros egyik legjobban működő, XXI. századi parkolásüzemeltetési rendszerét valósítsuk meg.

8. Eljárásrend, ütemezés

A transzparencia erősítése érdekében azt javaslom, hogy a későbbi előterjesztések megvitatására illetékes Gazdasági Bizottság keretein belül hozzunk létre – egy kizárólag a várakozási övezetekkel összefüggésben tárgyalt kérdések koncentrálására létrehozott – Parkolási Albizottságot – amely folyamatosan ellenőrzi és megtárgyalja a parkolási tevékenységgel összefüggő üzemeltetési, beszerzési, rendeletalkotási feladatokat.

8.1. Menetrend

A Gazdasági Bizottság keretein belül létrehozásra került a Parkolási Albizottság, amely a várakozással összefüggő valamennyi javaslatot és előterjesztést véleményezi, valamint a jelen koncepcióban felsorolt tevékenységekkel megalapításra került az Újbuda Parkolásüzemeltető Nonprofit Kft. 2020. május 31. napjáig megfogalmazta Újbuda Önkormányzata és az önkormányzati tulajdonú nonprofit társaság szerződéses kapcsolatait. Az üzemeltetési feladatok ellátásához a szükséges szerződés kapcsolatok megfogalmazásra kerültek, melyek alapján a szerződéseket is megkötötték.

A Újbuda Parkolásüzemeltető Nonprofit Kft. ügyvezetője 2020. év második felében lefolytatja a parkolásüzemeltetéshez szükséges berendezések, szoftverek és egyéb eszközök közbeszerzési eljárásait, hogy a biztosítsa a zavartalan átvételt.

2020. év végéig előterjesztés készül a díjfizetésbe újonnan bevont várakozási övezetekről, a várakozási zónákról, az éves várakozási engedélyek kiadásának új rendjéről, a méltányosság gyakorlásának szabályairól. Ennek alapján átfogó felülvizsgálatra kerül a 26/2010 (IX. 21.) számú önkormányzati rendelet.

2020. december 31. napjáig az újonnan üzemeltetésbe vont várakozási övezetek létrehozásával kapcsolatban felmerülő kiadások meghatározása, hogy az a 2021. évi költségvetésben megtervezésre kerülhessen.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és azt, az abban foglaltaknak megfelelően, határozatával elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2020. december 4.

Hintsch György
alpolgármester